

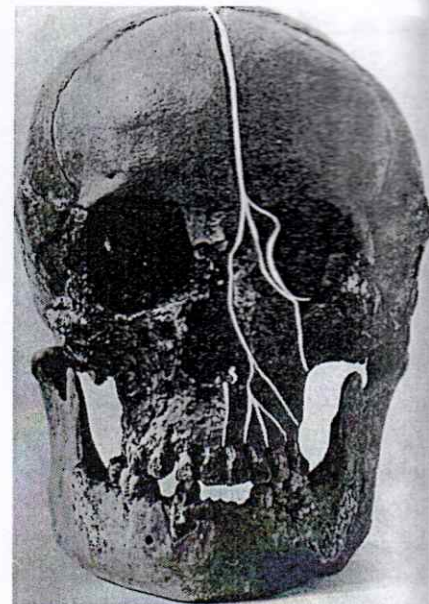
Frankfurtu nad Mohanem, na němž se o této záležitosti rozhodovalo. Proti všem očekáváním tam byl římským králem zvolen do té doby zcela neznámý hrabě **Rudolf Habsburský** (1273—1291). Volbě jako vždy předcházela složitá jednání mezi rozhodujícími říšskými knížaty a papežskou kurií. Všechny sjednocovala obava z rozpínavosti Přemyslovy, a to byl také hlavní důvod, proč padla volba na onoho bezvýznamného hraběte ze švýcarského pomezí. Přemysl samozřejmě s volbou nesouhlasil a odmítl přistoupit na jakoukoli dohodu s novým římským králem. Neúspěch při volbě byl tvrdou ranou jeho autoritě a také ve všech zemích podléhajících jeho vládě okamžitě zesílila opozice, která získávala silnou podporu zvnějšku.

Rudolf Habsburský zahájil promyšlený a velmi energický postup proti svému sokovi. Jakmile Přemysl odmítl přijmout od něho své země v léno, vyhlásil Rudolf v roce 1274 na sněmu v Norimberku obecné právo římského krále na odnětí říšských lén, která byla do té doby neoprávněně zcizena. Měl na mysli v první řadě dědictví babenberské a další alpské země spadající v té době pod vládu Přemyslovy. Spor vyvrcholil vyhlášením říšské klatby nad českým králem. To opravňovalo každého odmítnout mu poslušnost. Nato otevřeně propukla dlouho hrozící vzpoura šlechty ve Štýrsku, v Korutanech a také v Čechách. V čele vzbouřené české šlechty stanul mocný rod Vítkovců vedených **Závišem z Falkenštejna**. Jejich cílem bylo spojit rodové statky v jižních Čechách s majetky v Rakousku a vytvořit z nich říšské knížectví. Přemysl, který zůstal bez spojenců, upustil od vojenského řešení sporu s římským králem a při jednání u Vídně se mu roku 1276 pokořil. Vzdal se alpských zemí i Chebska a souhlasil se zasnubami svých dětí, Anežky a Václava, s dětmi Rudolfa Habsburského. Ani tím se jeho problémy neskončily. Rudolf se rozhodl pro úplné zničení svého soka, zasahoval do práv českého krále, podněcoval proti němu neustále šlechtu, to vše s cílem vyprovokovat válku. K rozhodujícímu střetnutí došlo 26. srpna 1278 na **Moravském poli** u vesnice Suché Kruty (Dürnkrot) v Dolním Rakousku. Přemysl Otakar II. utrpěl zdrcující porážku a sám v boji zahynul.

KRÁLOVSTVÍ V OHROŽENÍ

Teprve události následující po bitvě na Moravském poli ukázaly hloubku vnitřního rozvratu českého státu. Království zůstalo bezmocné, vytvořil se stav faktického **bezvládí (1278—1283)**. Rudolf Habsburský obsadil jako náhradu za válečné náklady většinu Moravy, šlechta v Čechách okamžitě rozchvátila královské statky, páchala nejružnější formy násilí proti městům a klášterům. Rozhodující slovo přitom měli opět Vítkovci, dále páni z Lichtenburka a ze Žeberka. Syn Přemysla II. a následník trůnu Václav II. byl teprve sedmiletý a královna vdova nedokázala soustředit kolem sebe síly, které by podpořily autoritu královské moci. O poručnictví nad nezletilým Václavem soupeřil markrabě Ota Braniborský s knížetem Jindřichem Vratislavským. Správy země se nakonec ujal Ota Braniborský, kníže Jindřich si přisvojil Kladsko, královně Kunhutě ponechali část Opavska. Spory mezi jednotlivými stranami soupeřícími o moc byly doprovázeny bezuzdným loupěním.

Rudolf Habsburský pokračoval v politice úplné likvidace práv českého království s cílem podřídit je přímé pravomoci římského krále. V tom však již narazil na odpor české šlechty. Správce země

Dochovaná lebka Přemysla Otakara II. s viditelnou stopou smrtelné sečné rány.

SAMOSTATNÁ PRÁCE

1. Za pomoci příslušné mapky určete časovou posloupnost růstu moci Přemysla Otakara II.
2. Proti komu potřeboval Přemysl Otakar II. pomoc od polských knížat a proč?
3. Jakými argumenty zdůvodňoval Přemysl Otakar II. příbuznost Čechů a Poláků?
4. Jak hodnotí Zbraslavská kronika chování části českého vojska na Moravském poli?